Zwolle

Raadsvoorstel

Datum 3 december 2024

Onderwerp	Begroting 2025 Programma Vluchtelingen en Asielzoekers
Versienummer	3.2
Portefeuillehouder	Anja Roelfs

Samenvatting
14 november heeft het Rijk de normvergoeding 2025 voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen bekend gemaakt en in januari 2025 wordt de specifieke uitkering voor de doorstroomlocaties gepubliceerd. Op basis hiervan kan nu de begroting 2025 voor het programma Vluchtelingen en asielzoekers worden opgesteld. Voorgesteld wordt deze begroting vast te stellen en op te nemen in de begroting van baten en lasten 2025.

Financiële gevolgen

Betreft doel	1.1.3 Gelijke kansen
Begroting wijzigen	Ja
Budgetnummer	56021007/ 56052006/ 56021004

Bijlagen

Openbaarheid

☒ Openbaar
☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Een budget van € 13.950.000 beschikbaar te stellen op de begroting van baten en lasten 2025 voor het programma Vluchtelingen en asielzoekers;
2. Dit te dekken voor € 12.950.000 uit rijksvergoedingen, € 165.000 uit huren en € 835.000 uit onttrekkingen aan de reserve ‘nog uit te voeren werken’.

Datum 3 december 2024

Inleiding
Op 14 november heeft het ministerie van asiel en migratie de nieuwe normvergoeding voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen voor 2025 bekend gemaakt. Het nieuwe normbedrag is € 44 per dag per opvangplek. In 2024 was dit nog € 61 per dag per opvangplek. Ondanks deze fors lagere vergoeding verwachten wij in 2025 de kosten van opvang van de Oekraïense vluchtelingen te kunnen betalen uit dit normbedrag. Dit doen we door meer opvangplekken te realiseren en door kosten te reduceren.

Indien de kosten van opvang van de Oekraïense vluchtelingen boven het normbedrag van € 44 per dag per opvangplek uitkomen bestaat ook de mogelijkheid om de werkelijke kosten van opvang te declareren bij het Rijk. Dit brengt extra verantwoordingseisen met zich mee. We richten de financiële administratie hier wel op in maar we gaan op dit moment, op basis van onze huidige kostenramingen, er vanuit dat het normbedrag toereikend is.

Niet het hele verschil in de normvergoeding hoeft te worden opgevangen. De afgelopen jaren bleef er geld over op de normvergoeding. Dit geld is of ingezet binnen het programma Vluchtelingen en asielzoekers of ten gunste gekomen van de algemene middelen. Deze financiële ruimte is er nu niet meer. Dit betekent met name dat de kosten voor de projectorganisatie voor de crisisnoodopvang, spreidingswet en de begeleiding van opvanglocaties van het COA, niet meer uit het overschot van het normbedrag kan worden betaald. Voor 2025 is hiervoor een budget nodig van € 990.000. Er is aan budget beschikbaar € 305.000. Voorgesteld wordt om het verschil van € 685.000 in 2025 te dekken uit de reserve ‘nog uit te voeren werken’.

In deze reserve zit een bedrag van € 2,3 mln. Deze reserve is door de raad ingesteld op 19 december 2022. In het raadsvoorstel is het doel van deze reserve als volgt geformuleerd: Deze reserve in te zetten voor toekomstige niet declarabele kosten voor opvang, huisartsenzorg en onderwijs, het realiseren van nieuwe opvanglocaties en voor extra te maken kosten van begeleiding, inburgering en huisvesting van statushouders.

Voor de bekostiging van de huisvesting van statushouders op de doorstroomlocatie aan de Rijnlaan wordt een beroep gedaan op de specifieke uitkering doorstroomlocatie. Tevens wordt voor de huisvesting huur ontvangen van de statushouders. Uit deze opbrengsten worden de kosten van beheer en exploitatie betaald.

Kader
Aanpak opgave vluchtelingen 2023-2027
Vergaderingen - Raad Besluitvormingsronde - 27 november 2023 - iBabs
Regeling opvang ontheemden Oekraïne
wetten.nl - Regeling - Regeling opvang ontheemden Oekraïne - BWBR0046503
Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne
wetten.nl - Regeling - Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne - BWBR0046732
Bekostigingsregeling doorstroomlocaties
- regeling is nog niet gepubliceerd -

Beoogd effect
Het realiseren van opvanglocaties voor vluchtelingen en asielzoekers en het zorgdragen voor de huisvesting van statushouders.

Argumenten

1.1 Wij realiseren 685 plekken voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen
Het aantal opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen kan in 2025 worden uitgebreid met 65 opvangplekken naar totaal 685 opvangplekken. 20 Opvangplekken zijn extra binnen de bestaande locaties en 45 opvangplekken zijn nu nog in gebruik voor crisisnoodopvang. De crisisnoodopvang kan naar verwachting in de loop van 2025 over naar de Meeuwenlaan. Voor 685 plekken ontvangt de gemeente Zwolle een vergoeding van het Rijk van € 11 mln. Daarnaast ontvangt de gemeente Zwolle op basis van werkelijk gemaakte kosten een vergoeding van € 940.000 voor uitbetaalde leefgelden en € 60.000 voor de Oekraïense vluchtelingen in de particuliere opvang.

1.2 Wij innen een eigen bijdrage van vluchtelingen uit Oekraïne voor de kosten van opvang
Met ingang van 1 januari 2025 innen wij een eigen bijdrage van vluchtelingen uit Oekraïne met een baan of eigen inkomsten. Dit zijn geen inkomsten voor de gemeente Zwolle maar voor het Rijk. De opbrengsten moeten worden verrekend met de rijksvergoeding voor de opvang.

1.3 Wij reduceren de kosten van de opvang van Oekraïense vluchtelingen
In 2024 zijn we begonnen met in eigen beheer uitvoeren van de schoonmaak door inhuur van Oekraïense vluchtelingen. Daardoor zijn de kosten van schoonmaak gedaald. De locatie Berkum is eind 2024 gesloten en de locatie Breughel op Oosterenk, voorheen de Oekraïneschool, is verbouwd tot opvanglocatie. Door deze centralisatie van opvanglocaties gaan de beveiligingskosten omlaag. Tevens heeft er in 2024 een aanbesteding plaatsgevonden van de beveiliging tegen lagere tarieven. Verder zijn in 2025 de kosten van inhuur van personeel gereduceerd door medewerkers in dienst te nemen.

1.4 Wij realiseren 60 tijdelijke huisvestingsplekken voor statushouders
In 2024 zijn aan de Rijnlaan 60 tijdelijke huisvestingsplekken voor statushouders gerealiseerd. De bekostiging van de tijdelijke huisvesting vindt plaats uit de specifieke uitkering doorstroomlocaties. De totaal geraamde opbrengst hieruit bedraagt € 950.000. Daarnaast betalen de statushouders huur. Hieruit verwachten wij een inkomst van € 165.000. Verder kan in 2025 nog een bedrag van € 150.000 worden ingezet uit de reserve ‘nog uit te voeren werken’. Uit het totaal van deze inkomsten verwachten wij in de exploitatiekosten te kunnen voldoen.

1.5 We nemen het programma Vluchtelingen en Asielzoekers 2025 op in de begroting van baten en lasten
De budgetten voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de huisvesting van statushouders aan de Rijnlaan zijn tot en met 2024 als kredieten beschikbaar gesteld. Voorgesteld wordt nu de budgetten op te nemen in de begroting van baten en lasten. Dit heeft als voordeel dat niet ieder jaar opnieuw een afzonderlijk budgetvoorstel moet worden gedaan maar dat de budgetten meegaan in de reguliere begrotingscyclus. Bijstellingen van het budget op basis van actuele ontwikkelingen vinden plaats bij de vaststelling van de begroting voor het volgende jaar en bij de 1e en 2e beleidsrapportage in het betreffende jaar.

Alternatieve mogelijkheden
Wat betreft de financiering van het programma Vluchtelingen en asielzoekers zijn er geen alternatieve mogelijkheden.

Datum 3 december 2024

Maatschappelijk draagvlak & participatie
Niet van toepassing voor de financiering van het programma Vluchtelingen en asielzoekers

Communicatie
Niet van toepassing voor de financiering van het programma Vluchtelingen en asielzoekers

Financiën.
Op basis van bovenstaande bedragen ziet gecumuleerd de begroting 2025 voor het programma Vluchtelingen en asielzoekers er als volgt uit:

Begroting programma Vluchtelingen en Asielzoekers 2025

Lasten	
Kosten opvang Oekraïense ontheemden	12.000.000
Kosten huisvesting statushouders	1.265.000
Kosten projectorganisatie	685.000
Baten	
Rijksvergoedingen	-12.950.000
Huren statushouders	-165.000
Reserve 'nog uit te voeren werken'	-835.000

Nadere duiding financiële impact verlagen normbedrag voor de Oekraïne-opvang.
De geraamde rijksvergoeding 2024 is € 13,8 mln. (620 x € 61 * 365 dagen). De geraamde rijksvergoeding 2025 is € 11 mln. (685 * € 44 * 365 dagen). Het verschil is € 2,8 mln. Daarnaast vallen ook de inkomsten uit de crisisnoodopvang weg die in 2024 nog zijn geraamd op € 2,4 mln. en is er aan de lastenkant in de begroting 2025 een kostenstijging van € 0,4 mln. (4%) meegenomen. Het verschil 2025 vergeleken met 2024 totaal is € 5,6 mln.

In 2024 is bij het voorjaarsmoment al aangegeven dat er € 3,2 mln. overblijft op de normvergoeding. (Dit is in het Najaarsmoment 2024 ingezet c.q. vrijgevallen). De € 3,2 mln. is de ruimte die al in de begroting Vluchtelingen zat. Door het reduceren van de kosten van beveiliging, schoonmaak en sluiten van de locatie Berkum kunnen we in 2025 € 2,4 mln. aan kostenbesparingen realiseren. De kostenbesparingen zien we nu al terug in 2024 waar een groter voordeel ontstaat dan geraamd. Dit voordeel zal vrijvallen in de jaarrekening 2024.

In de PPN 2025 – 2028 en de risicoparagraaf bij de begroting 2025 is al aangegeven dat naar verwachting de middelen voor de opgave voor opvang van vluchtelingen en huisvesting en inburgering van statushouders naar de toekomst toe niet toereikend zijn. Indicatief is aangegeven dat het gaat om een bedrag van € 1,5 miljoen tot € 2 miljoen structureel. Door het wegvallen van de financiële ruimte in de normvergoeding is dit in 2025 al merkbaar maar is dit nog opgelost door de inzet van reserves. In het voorjaarsmoment 2025 zullen wij de meerjarige gevolgen hiervan in beeld brengen vanaf 2026 en oplossingsrichtingen presenteren.

Risico's
Voor de specifieke uitkering doorstroomlocatie is een aanvraag ingediend en deze aanvraag is akkoord bevonden door het ministerie, maar de gelden zijn nog niet vrijgegeven. Recentelijk heeft het ministerie

aangegeven dat de bekostigingsregeling doorstroomlocaties opnieuw onder de loep wordt genomen. Nog niet is bekend is wat dit betekent voor de gemeenten, zoals Zwolle, die al een akkoord hebben.

Vervolg
Niet van toepassing.

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Frank Wijnandts